

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk Gebied**
Cluster Natura 2000

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6011 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 17 december 2019
Betreft Beantwoording schriftelijke vragen over Natura 2000 en het toevoegen
van habitats

Ons kenmerk
DGNVLG-NP / 19289694

Uw kenmerk
2019Z20827

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik uw Kamer de antwoorden op de vragen van het lid Von Martels
(CDA) over Natura 2000 en het toevoegen van habitats (ingezonden 31 oktober
2019, kenmerk 2019Z20827).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2019Z20827

1

Bent u bekend met het bericht 'LTO Noord: geen extra habitats in Natura 2000-gebieden'?

Antwoord

Ja.

2

Kunt u een reactie geven op het bericht?

Antwoord

Ik ben niet voornemens om binnenkort het bedoelde wijzigingsbesluit definitief te maken. Ik verwijs u hiervoor naar de kabinetsbrief van 13 november 2019. Het kabinet is zich terdege bewust van de gevolgen die het beschermen van natuurwaarden van Europees belang kan hebben. Over dit onderwerp gaat het kabinet in gesprek met de Europese Commissie.

3

Waarom wilt u de habitats overgangs- en trilveen en veenbossen extra toevoegen aan het gebied 'Oudegaasterbrekken, Gouden Bodem & Fluessen'?

Antwoord

Dit is in het ontwerp-wijzigingsbesluit 'Aanwezige waarden' gemotiveerd¹, op p. 22 in het algemeen en op p. 58-63 specifiek voor dit gebied. Uit artikel 6, eerste lid, van de Habitatrichtlijn blijkt dat alle aanwezige habitattypen en soorten moeten worden beschermd. Een uitzondering mag volgens de uitleg van de Europese Commissie worden gemaakt voor waarden die slechts in verwaarloosbare mate voorkomen. Deze lijn is bevestigd in vaste jurisprudentie van de Raad van State, waarbij in meerdere gevallen getoetst is of een habitatype daadwerkelijk in meer dan verwaarloosbare mate voorkomt. Uit de reeds in 2012 gemaakte kartering van het gebied 'Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving' blijkt dat de genoemde habitattypen in meer dan verwaarloosbare mate voorkomen. De voorgenomen toevoeging van de habitats zal ik bezien in de context van de opschoning van de aanwijzingsbesluiten van Natura 2000-gebieden.

4

Is het toevoegen van extra habitats verplicht volgens Europese regelgeving? Zo ja, welke regelgeving, op welke wijze worden lidstaten dit geacht te doen en hoe doen andere lidstaten dit?

Antwoord

Ja, dat is verplicht, zoals ik ook heb toegelicht in het antwoord op vraag 3. Die 'extra habitats' betreffen habitats die in een gebied (bestendig en meer dan verwaarloosbaar) aanwezig zijn en al bij de oorspronkelijke aanwijzing beschermd hadden moeten worden. Fouten die in het verleden zijn gemaakt (door een incompleet aanwijzingsbesluit) moeten hersteld worden, omdat de verplichting tot

¹ Zie [https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/Documenten/Ontwerp-wijzigingsbesluit%20Aanwezige%20waarden%20\(23%20februari%202018\).pdf](https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/Documenten/Ontwerp-wijzigingsbesluit%20Aanwezige%20waarden%20(23%20februari%202018).pdf)

bescherming (artikel 6 van de Habitatrichtlijn) blijvend van kracht is en niet alleen gebaseerd mag zijn op (incomplete) kennis die in het verleden aanwezig was. Daarom is het volgens de Europese regelgeving nodig om het standaardgegevensformulier (met de aanwezige waarden) te actualiseren en te corrigeren, en daaruit de consequentie te trekken van adequate bescherming via het aanwijzingsbesluit.

5

In welke mate gaat dit om stikstofgevoelige habitats?

Antwoord

Van de reeds aangewezen habitattypen is een aanzienlijk deel stikstofgevoelig. De leefgebieden van de soorten zijn voor een veel geringer deel stikstofgevoelig. Dat geldt ongeveer hetzelfde voor de habitattypen en soorten uit het wijzigingsbesluit.

6

Welke gevolgen heeft het toevoegen van deze habitats voor de omgeving van het gebied?

Antwoord

Dit hangt af van de ecologische vereisten van de habitats en dat wordt nader uitgewerkt in een beheerplan. In ieder geval is duidelijk dat beide habitats afhankelijk zijn van schone lucht.

7

Kunt u toelichten in hoeverre voor het toevoegen van elke habitat rekening is gehouden met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met de regionale en lokale bijzonderheden?

Antwoord

Deze vereisten worden genoemd in artikel 2, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Deze zijn daarmee relevant om rekening mee te houden bij het nemen van maatregelen. Voor het aanwijzen van beschermde habitats zijn ze niet van toepassing.

8

Kunt u aangeven welke stikstofgevoelige habitats u voornemens bent om extra toe te voegen aan welk Natura 2000-gebied bij de 'correctie', zoals beschreven in uw brief aan de Tweede Kamer?

Antwoord

Het voornemen staat in het ontwerp-wijzigingsbesluit, zoals genoemd in het antwoord op vraag 3.

9

Kunt u bij elke stikstofgevoelige habitat aangeven waarom u voornemens bent deze toe te voegen aan het betreffende gebied en welke gevolgen dat heeft voor vergunningverlening in de omgeving van dat gebied?

Antwoord

Het waarom is aan de orde gekomen in het antwoord op vraag 3. In hoeverre er gevolgen zijn voor de vergunningverlening in de omgeving, moet blijken uit de concrete toetsing op basis van de aspecten die bedoeld zijn in het antwoord op vraag 6.

10

Kunt u aangeven waarom het toevoegen van deze stikstofgevoelige habitats aan de desbetreffende Natura 2000-gebieden een Europese verplichting zou zijn?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 3.

11

Wat zou er gebeuren als we deze stikstofgevoelige habitats niet zouden toevoegen aan de desbetreffende Natura 2000-gebieden?

Antwoord

In dat geval kan de Europese Commissie Nederland in een gerechtelijke procedure dwingen om dit alsnog te doen.

12

Bent u bereid om gezien de economische gevolgen, met het oog op de uitspraak van de Raad van State van 29 mei jl., bereid om het toevoegen van stikstofgevoelige habitats op te schorten en te heroverwegen?

Antwoord

Ja, hiertoe ben ik bereid. Het 'wijzigingsbesluit aanwezige waarden' wordt opgeschort en heroverwogen.

13

Kunt u aangeven hoe u de motie Bisschop gaat uitvoeren?

Antwoord

Een betere prioriteringsstelling is reeds onderwerp van bespreking met de provincies in het kader van de actualisering van de doelensystematiek. Daarnaast is onlangs het gesprek met de Europese Commissie gestart over dit onderwerp.

14

Bent u bereid om in uitvoering van de motie Bisschop te bekijken of stikstofgevoelige habitats die nu onderdeel zijn van Natura 2000-gebieden daar nog wel onderdeel van zouden moeten zijn, in het kader van deze correctie?

Antwoord

Dat past binnen de reikwijdte van de uitvoering van de motie.